Izložba Franjo Krežma : Osječanin pod čijim je prstima violina pjevala i plakala

Hadrović, Merien; Petković, Siniša

Source / Izvornik: **HKD Novosti, 2013, 1 - 2**

Journal article, Published version
Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:206:425709

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-28**

Repository / Repozitorij:

RGISKO - Repository of the City and University Library Osijek

ISSN 1333-9575

Broj 58, veljača 2013. :: Mjesec hrvatske knjige 2012.

Izložba Franjo Krežma: Osječanin pod čijim je prstima violina pjevala i plakala
Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek, studeni 2012.

Merien Hadrović (*merien@gskos.hr*) i **Siniša Petković** (*spetkovic@gskos.hr*)
Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek

Svake godine nizom različitih programa i sadržaja, namijenjenih djeci, mladima i odraslima, korisnicima Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek te svim građanima Knjižnica obilježava **Mjesec hrvatske knjige**. Središnja manifestacija ove godine bila je izložba posvećena iznimnom osječkom glazbeniku i skladatelju Franji Krežmi.
Zašto je Franjo Krežma bio toliko važan? Veći se dio devetnaestoga stoljeća u hrvatskoj glazbenoj kulturi može opisati kao razdoblje romantizma no, za razliku od ustaljene periodizacije u zapadnoj Europi, u Hrvatskoj je u 19. stoljeću ona zadobila neke druge specifične odrednice. Rani romantizam u hrvatskoj glazbi započeo je skladateljskom djelatnošću Ferde Livadića i trajao je sve do početka 1850-ih godina. Među najvažnijim skladateljima ovoga razdoblja bili su Ferdo Livadić, Josip Runjanin, Ferdo Rusan, Franjo Pokorny i Vatroslav Lisinski.
Franjo Krežma rođen je u Osijeku, 4. rujna 1862. godine. Njegov otac bio je sklon glazbi, svirao violinu i želio da mu sin jedinac postane violinist. Obitelj se 1866. seli u Zagreb. U šestoj godini Franju počinje podučavati prof. Gjuro Eisenhuth, a već u osmoj godini prvi se put okušava u skladanju.
Svojim prvim nastupima u javnosti, mladi je umjetnik izazvao buru oduševljenja. Na njegovu prvom koncertu u Sisku nalazio se i glavni tajnik bečkog Konzervatorija, Alexander Leopold Zellner, koji se zauzima da se Franjo upiše na Konzervatorij u Beču. Godine 1875. Franjo, sa sestrom Ankom, završava bečki Konzervatorij i dobiva svjedodžbu potpune umjetničke zrelosti i veliku zavodsku medalju, čime je osposobljen za samostalan umjetnički rad. Bilo mu je tada svega trinaest godina.
Poslije završenog studija, počinju se nizati koncerti u Hrvatskoj i drugim zemljama. Nakon gostovanja u Rim nazvan je glazbenikom prvoga reda.
Nakon što uspješno završi plodno koncertno razdoblje, do 20. srpnja 1877. godine, Krežma se dalje posvećuje skladanju: iz tog je razdoblja poznata i *Velika fantazija* skladana na operu Ivana Zajca „Nikola Šubić Zrinski". Krežma je imao stalnu želju dati svojim djelima obilježje hrvatske glazbe, odnosno, uklopiti se u hrvatsku nacionalnu, umjetničku, glazbenu školu, koja je počela s Lisinskim. Skladao je glasovirske pratnje, koncertne komade, popijevke, čak je bio spreman raditi i varijacije na vlastite melodije.
Krežmin boravak u Njemačkoj bio je za njega vrlo plodonosan. Nakon gostovanja u Leipzigu čekali su ga koncerti u Frankfurtu, no zbog loših uvjeta u koncertno dvorani zdravlje mu je narušeno. Prekasno biva podvrgnut operaciji, a zbog puknuća čira dolazi do sepse. Umire 15. lipnja 1881. godine.
U nizu hrvatskih violinskih virtuoza, koji su se proslavili u domovini i inozemstvu, Franjo Krežma zauzima posebno mjesto. Pojavljuje se u vrijeme kada u svijetu nestaju virtuozi starog doba, a dolaze novi. Krežma je bio talent koji je, stekavši potpunu stručnu spremu,

krenuo na težak, ali slavan put umjetnika, ne izražavajući se samo na instrumentu, nego i u stvaralačkom žaru.